

TBMM

(S. Sayısı: 534)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Arasında Evsahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/866)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.010/101-52/1741

21/4/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 22/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Arasında Evsahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Ülkemiz ile eski adıyla Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY), yeni adıyla Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı arasında 4 Eylül 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan "TÜRKSOY Teşkilatının Yerleşimi, Milli Temsilcilerin ve Milletlerarası Personelinin Statüleri Hakkında Protokol"ün uygulanmasında bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Bu nedenle, TÜRKSOY ile personelinin Ülkemizdeki faaliyetleri sırasında yararlanacakları ayrıcalıklar ile bağışıklıkların hukuki açıdan yeniden belirlenmesini amaçlayan ve anılan Protokolü yürürlükten kaldıracak "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Arasında Evsahibi Ülke Anlaşması"nın imzalanması gerekli görülmüştür. Bu Anlaşmanın TÜRKSOY ile personelinin çalışmalarını kolaylaştıracağı değerlendirilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/866

Karar No.: 60

25 Haziran 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 21/4/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29/4/2010 tarihinde tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Arasında Evsahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 16/6/2010 tarihli 12 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile “TÜRKSOY Teşkilatının Yerleşimi, Milli Temsilcilerin ve Milletlerarası Personelinin Statüleri Hakkında Protokol”ün uygulanmasında karşılaşılan sorunların giderilmesi amacıyla, anılan Protokol’ün yürürlükten kaldırılması ve TÜRKSOY ile personelinin Türkiye’deki faaliyetleri sırasında yararlanacakları ayrıcalıklar ile bağışıklıkların hukuki açıdan yeniden belirlenmesi ve bu suretle TÜRKSOY ile personelinin çalışmalarının kolaylaştırılması öngörülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- TÜRKSOY’un, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye’nin kültür bakanları arasında 1993 yılında Almatı’da imzalanan anlaşma ile kurulduğu,

- Kuruluşun amacının Türk kökenli ve Türk dili konuşan devletlerin ve halkların birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlamak, bu devletlerin ve halkların kültür ve sanatını koruyarak daha da gelişmesini temin etmek yönünde faaliyetlerde bulunmak olduğu,

- TÜRKSOY’un ve personelinin çalışmalarını daha kolaylaştıracak, daha uygun bir zemin hazırlamak üzere imzalanan bu anlaşmanın, daha önce yürürlükte bulunan protokolün getirdiği bazı uygulama aksaklıklarını gidermeyi amaçladığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Manisa Milletvekili Mehmet Çerçi ve Malatya Milletvekili Mehmet Şahin’in Komisyon raporu üzerine özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
Mehmet Ceylan
Karabük

Sözcü
Metin Yılmaz
Bolu

Kâtip
Mehmet Çerçi
Manisa

(Bu Raporun Özel Sözcüsü)

Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Canan Kalsın</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ufuk Uras</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>
İstanbul	Kırşehir	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Metin Ergun</i>
Malatya	Mardin	Muğla
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		
Üye		Üye
<i>Abdulkadir Emin Önen</i>		<i>Necip Taylan</i>
Şanlıurfa		Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ
TEŞKİLATI (TÜRKSOY) ARASINDA
EVSAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 4 Şubat 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Arasında Evsahibi Ülke Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ
TEŞKİLATI (TÜRKSOY) ARASINDA
EVSAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı V.

F. N. Özak

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı V.

N. Çubukçu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Milli Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

C. Yılmaz

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı V.

S. A. Kavaf

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ TEŞKİLATI (TÜRKSOY)
ARASINDA
EVSAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) (Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır),

12 Temmuz 1993 tarihinde Almatı'da imzalanan TÜRKSOY'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşma'yı dikkate alarak,

TÜRKSOY Hizmet Binasının Aralık 2006 tarihinde Ankara'daki yerleşkesinde faaliyete geçmiş olduğunu hatırladık,

aşağıdaki hükümler üzerinde mutabakata varmışlardır :

Madde 1 - Tanımlar

Bu Anlaşmada geçen :

- (a) **Hükümet** : Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni,
- (b) **TÜRKSOY** : Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı'nı,
- (c) **Üye Devletler** : TÜRKSOY'a üye devletleri,
- (d) **Bakanlar Konseyi** : Üye Ülkeler Kültür Bakanlarından veya Kültür İşlerinden Sorumlu Bakanlarından oluşan en üst karar mercîni,
- (e) **TÜRKSOY Uluslararası Personeli**:
- Genel Sekreter** : Bakanlar Konseyi üyeleri tarafından seçilerek bu göreve atanan ve Konsey'in aldığı kararlar doğrultusunda TÜRKSOY'un çalışmalarını yürüten yöneticiyi,
- Genel Sekreter Yardımcısı** : Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından önerilerek ve Bakanlar Konseyi üyeleri tarafından seçilerek bu göreve atanan ve Genel Sekreterin yardımcılığını yapan yöneticiyi,
- Üye Devlet Temsilcileri** : Üye Devlet tarafından TÜRKSOY nezdinde görevlendirilen Temsilcileri,
- (f) **TÜRKSOY Hizmet Personeli** : TÜRKSOY'un iç hizmetinde çalışan hizmet personelinini,

(g) TÜRKSOY Hizmet Binası : TÜRKSOY'un Ankara'da işlevlerini yerine getirmek amacıyla kullandığı bina ve müstemilatını,

(h) TÜRKSOY Malvarlığı : TÜRKSOY'un resmi işlevlerini yerine getirebilmesi amacıyla sahibi olduğu ve/veya denetimi altındaki fonlar ve diğer malları,

(i) TÜRKSOY Arşiv ve Belgeleri : TÜRKSOY'un kayıtları, yazışmaları, muhasebe kayıtları ve tüm mali belgeleri, el yazmaları, hareketli ve hareketsiz resimler ve filmleri, ses kayıtları, bilgisayar programları, yazılı malzemeleri, video bantları veya disketleri, TÜRKSOY'a ait veya TÜRKSOY tarafından muhafaza edilen verileri yüklü bantlar veya disketleri,

(j) TÜRKSOY Uluslararası Personelinin Bakmakla Yükümlü Olduğu Aile Bireyleri : İlgili personelin eşi, reşit olmayan 18 yaşından küçük çocukları ve bakmakla yükümlü oldukları anne ve babasını

ifade eder.

Madde 2 - Amaç

İşbu Anlaşmanın amacı, TÜRKSOY ile Personelinin Türkiye'deki faaliyetleri sırasında yararlanacakları ayrıcalıklar ile bağışıklıkların hukuki açıdan belirlenmesini sağlamaktır.

Madde 3 - Tüzel Kişilik

TÜRKSOY tüzel kişiliğe sahiptir. TÜRKSOY'un, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ve Türk mevzuatı çerçevesinde,

- (a) akit yapma,
- (b) taşınır ve taşınmaz mal satın alma ve elden çıkarma,
- (c) bu amaçla hukukî işlem yapabilme yetkisi bulunmaktadır.

Madde 4 - Yargı Bağışıklığı

1. TÜRKSOY, faaliyetleri çerçevesinde aşağıdaki durumlar dışında her türlü hukuki süreçten bağışık olacaktır :

- (a) TÜRKSOY'a ait veya onun adına işletilen bir aracın neden olduğu bir kazadan kaynaklanan ve sigorta tarafından tazmin edilmeyen hasarlardan dolayı üçüncü kişilerin açtığı davalar,
- (b) TÜRKSOY veya personelinin ihmali veya eylemi sonucu ortaya çıkan kişisel yaralanma veya ölümlle ilgili davalar.

2. Bu maddenin birinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, TÜRKSOY'un malvarlığı icrai, idari, adli veya yasal kararlara dayanak arama, sorgulama, el koyma, kamulaştırma ve diğer herhangi bir müdahaleden muaf olacaktır.

3. Bakanlar Konseyi alacağı bir kararla bu bağışıklık hakkından vazgeçmeyi kararlaştırabilir. Bununla birlikte hiçbir bağışıklıktan feragat kararı malvarlığına el konulması ve kamulaştırma tedbirlerini içeremeyecektir.

Madde 5 - Bina Dokunulmazlığı

TÜRKSOY Hizmet Binası dokunulmazlığa sahiptir.

Madde 6 - Arşiv Dokunulmazlığı

TÜRKSOY arşiv ve belgeleri dokunulmazlığa sahiptir.

Madde 7 - TÜRKSOY Bayrağı ve Amblemi

TÜRKSOY bayrağı ve amblemi, TÜRKSOY hizmet binası içerisinde ve resmi amaçlar için kullanıldığında, uiaşım araçları üzerinde bulunacaktır. Üye devletlerin bayrakları TÜRKSOY hizmet binası içerisinde sergilenecektir.

Madde 8 - Fonlar ve Paralar

TÜRKSOY işlevleri çerçevesinde, herhangi bir malî kontrol ve moratoryuma ilişkin düzenlemelerle kısıtlı olmaksızın,

(a) hedeflerine ulaşmak için her tür fon, altın veya döviz sahibi olabilir ve herhangi bir cins para birimi ile banka hesabı açabilir ve işletebilir,

(b) fonlarını Türkiye içinde veya bir başka ülkeye serbestçe havale edebilir veya sahibi olduğu herhangi bir para birimini bir diğerine çevirebilir.

Madde 9 - Gümrük Vergileri ve Dolaysız Vergilerden Bağışıklık

TÜRKSOY varlıkları, geliri ve diğer malvarlıkları :

a) Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi'ni de içeren bütün dolaysız vergilerden muaftır. Bununla birlikte, TÜRKSOY kamu hizmetlerinin kullanım bedellerinden ibaret olan vergi, harç ve resimlerinden muafiyet talep edemeyecektir.

b) Depolama, gümrük makamlarının çalışma saatleri dışında ortaya çıkan ve gümrükleme için belirlenen yerler dışında gümrüklenen mallar için istenen bedeller dışında, TÜRKSOY'un resmi kullanımı için ithal veya ihraç edilen kalemlerde, ilgili Türk mevzuatıyla da uyumlu olmak üzere, ithalat veya ihracat kısıtlamalarından, yasaklamalarından, ek mali zorunluluklardan ve tüm gümrük harçlarından muaf olacaktır. Söz konusu muafiyet çerçevesinde

ithal edilen mallar, ilgili üye devletle üzerinde anlaşmaya varılacak koşullar haricinde, ithal edilen ülkede satılmayacaktır.

c) Depolama, gümrük makamlarının çalışma saatleri dışında ortaya çıkan ve gümrükleme için belirlenen yerler dışında gümrüklenen mallar için istenen bedeller dışında, TÜRKSOY'un resmi yayınlarının ithal ve ihracı, ilgili Türk mevzuatıyla da uyumlu olmak üzere, tüm kısıtlama, yasaklama ve gümrük harçlarından muaf olacaktır.

Madde 10 - KDV Muafiyeti

TÜRKSOY, resmi kullanımı amacıyla yaptığı mal ve hizmet alımlarında Katma Değer Vergisinden muaftır.

Madde 11 - Haberleşme ve Yayınlar

1. Hükümet, TÜRKSOY'un resmi amaçlı her türlü haberleşmesine izin verecek ve bunu koruyacaktır.
2. TÜRKSOY'un resmi haberleşmesine ilişkin tüm evrak ve belgelerin dokunulmazlığı vardır.
3. TÜRKSOY'un resmi haberleşme amacıyla şifre kullanma, kurye ile mühürlü valizler içinde evrak ve yazı gönderip alma hakları bulunmaktadır.

Madde 12 - TÜRKSOY Uluslararası Personeli :

1. TÜRKSOY uluslararası personeli yetkilerinin sınırları dahilinde ve resmi görevleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri eylemler, sözlü veya yazılı ifadelerden dolayı yargıdan muaf olacaktır.

2. Türk vatandaşı olanlar ile Türkiye'de sürekli ikamet edenler dışında kalan TÜRKSOY uluslararası personeli aşağıdaki ayrıcalıklar ve bağışlıklara sahip olacaktır :

(a) TÜRKSOY tarafından kendilerine ödenen tüm maaş ve ücretlerde Gelir Vergisinden muaf olacaklardır.

(b) Eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri ile birlikte göç kısıtlamaları ve yabancıların ikamet kayıtlarının zorunluluklarından muaf olacaklardır.

(c) Kambiyo işlemleri konusunda benzer düzeydeki uluslararası kuruluşların görevlilerine tanınacak ayrıcalıklardan yararlanacaklardır.

(d) Eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri ile birlikte uluslararası kriz dönemlerinde benzer düzeydeki uluslararası kuruluşların görevlilerine tanınacak ülkeyi terketme kolaylığına sahip olacaklardır.

(e) Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili mevzuatına uygun olarak, görevlerine başladıkları zaman, bir motorlu araç dahil, mobilya ve eşyalarını gümrüksüz olarak ithal etme ve görevleri sona erdiğinde bu mobilya ve eşyalarını gümrüksüz olarak ihraç etme hakkına sahip olacaklardır.

3. Ayrıcalıklar ve bağışıklıklar, TÜRKSOY uluslararası personeline kişisel çıkarları için değil, TÜRKSOY'un menfaatleri çerçevesinde tanınmıştır.

Bakanlar Konseyi, bağışıklığın adalet sürecini engelleyeceğine ve TÜRKSOY'un menfaatlerine zarar vermeden feragat edilebileceğine karar verdiği hallerde, Genel Sekreter dahil TÜRKSOY uluslararası personelinin bağışıklığını kaldırma hakkına sahiptir ve bunu yapmakla görevlidir.

4. Genel Sekreter, TÜRKSOY uluslararası personelinin ve aile bireylerinin isim ve görevleri ile bu konuda meydana gelecek değişiklikler hakkında Hükümet'e bilgi verir.

5. Hükümet, ilgili Türk mevzuatı uyarınca TÜRKSOY uluslararası personeline ve aile bireylerine uygun kimlik kartı düzenler.

Madde 13 - TÜRKSOY Hizmet Personeli

1. Hükümet, ilgili Türk mevzuatı uyarınca TÜRKSOY Hizmet Personeline statülerine uygun kimlik kartı düzenler.

2. Türk vatandaşı olan veya Türkiye'de sürekli ikamet etmekte olan yabancı Hizmet Personeli, sosyal güvenlik ve iş mevzuatı bakımından Türk mevzuatına tabidir.

Madde 14 - Nihai Hükümler

1. İşbu Anlaşma, Hükümet'in ulusal mevzuatı uyarınca onay işlemlerinin tamamlandığını diplomatik yollardan yazılı olarak TÜRKSOY'a bildirdiği tarihte yürürlüğe girer.

2. 4 Eylül 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan "TÜRKSOY Teşkilatının Yerleşimi, Milli Temsilcilerin ve Milletlerarası Personelinin Statüleri Hakkında Protokol" işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

3. Anlaşmanın yorumu ve uygulanmasından kaynaklanabilecek her türlü anlaşmazlık, Hükümet ve TÜRKSOY arasında görüşmeler yoluyla çözülecektir.

4. İşbu Anlaşma, karşılıklı rızayla değiştirilebilir. Her değişiklik, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

5. İki Taraf da, herhangi bir zamanda, diğer Tarafa diplomatik yollardan yazılı bildirimde bulunarak bu Anlaşmanın feshini isteyebilir. Böyle bir

bildirim yapılmasından itibaren altı (6) ay içinde fesih bildirimini geri alınmadığı takdirde Anlaşma sona erecektir.

Ankara'da 4 Şubat 2010 tarihinde, Türkçe ve iki nüsha olarak imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu
Dışişleri Bakanı

TÜRKSOY
Adına

Dussanbay Kasseinov
Genel Sekreter

